gemeente Brunssum

Gemeenteraad Brunssum
t.a.v. de leden van de raad
Postbus 250
6440 AG Brunssum

VERZONDEN 05 NOV. 2026

Datum 03 november 2026
Uw kenmerk 2026-0000488267
Ons kenmerk 202711286/202711288

Onderwerp Septembercirculaire 2026 Gemeentefonds

Geachte leden van de raad,

Inleiding
Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires voor het Gemeentefonds. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september de vertaling van de Miljoenennota, december is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. De septembercirculaire 2026 is dinsdag 15 september verschenen. Deze circulaire bevat informatie over de Wet Versterking regie volkshuisvesting, Accres Beschermd Wonen en de actualisatie van het volume accres en LPO accres op basis van de Miljoenennota 2027.

Onderstaande tabel geeft weer wat dit voor de gemeente Brunssum betekent. Alle bedragen in de tabellen in deze raadsinformatiebrief zijn afgerond op duizendtallen (x € 1.000). Negatieve bedragen zijn nadelig en positieve bedragen zijn voordelig.

Financieel beeld septembercirculaire 2026					
Bedragen x €1.000 (- = nadeel)	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Eindstand meicirculaire 2026	85.780	87.982	83.740	81.867	82.788
Eindstand septembercirculaire 2026	86.180	88.338	83.942	82.068	82.998
Mutaties septembercirculaires 2026	400	356	202	201	210
Te verrekenen met lastenzijde begroting	-92	-230	-126	-126	-127
Netto effecten septembercirculaire 2026	308	126	76	75	83

Mutaties septembercirculaire 2026
De mutaties uit de septembercirculaire 2026 geven de verschillen weer in de Algemene Uitkering (AU) ten opzichte van de voorgaande meicirculaire 2026. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 leidt de

Telefoon
(045) 527 85 55
E-mail
gemeente@brunssum.nl
Website
www.brunssum.nl

Postadres
Postbus 250
6440 AG Brunssum
Bezoekadres
Lindeplein 1
6444 AT Brunssum

Bankgegevens
IBAN
NL68BNGH0285001523
t.n.v. Gemeente Brunssum
KVK-nummer
14129999

parkstad stadsregio limburg

septembercirculaire tot een stijging van de Algemene Uitkering. Vanaf 2027 wordt in de begroting uitgegaan van constante prijzen. Dit betekent dat de budgetten niet jaarlijks worden aangepast aan de verwachte prijsstijgingen (inflatie). De begroting wordt daarmee opgesteld op basis van het huidige prijspeil. Eventuele loon- en prijsstijgingen worden afzonderlijk verwerkt.

Accres
Het accres is de jaarlijkse verandering van het budget dat gemeenten van het Rijk ontvangen via het Gemeentefonds. Dit bestaat uit het volumeaccres en het LPO (loon- en prijsontwikkeling accres). Het effect ontstaat vooral bij het LPO accres vanaf 2027. Dit accres is gekoppeld aan de prijs van het bruto binnenlands product van het lopende jaar. De ontwikkeling van het volume- en LPO-accres heeft voor Brunssum in alle jaren een positief effect. Dit resulteert in een hogere Algemene Uitkering van € 469.000 in 2027, € 451.000 in 2028, € 440.000 in 2029 en € 444.000 in 2030.

Overige ontwikkelingen
In de septembercirculaire 2026 zijn de volumina van verschillende verdeelmaatstaven geactualiseerd. Deze actualisatie heeft per saldo een dempend effect op de uitkeringsfactor. Voor 2027 bedraagt dit effect circa 4 punten. 1 punt staat voor de gemeente Brunssum gelijk aan ongeveer € 50.000,-. Dit wordt met name veroorzaakt door wijzigingen in de geraamde demografische ontwikkelingen.

Te verrekenen met lastenzijde begroting
In de circulaires worden taakmutaties en decentralisatie- en integratie uitkeringen opgenomen. Deze mutaties worden aan de lastenzijde van de begroting opgenomen. De baat wordt verantwoord bij de algemene uitkering, terwijl de last wordt geboekt binnen het desbetreffende taakveld waar deze verantwoord dient te worden. Deze mutaties verlopen dan ook budgettair neutraal.

De mutaties met een omvang van hoger dan € 20.000 worden nader toegelicht.

<u>Taakmutaties</u>

1. <u>Uitvoeringskosten inburgering</u>
   Gemeenten maken meer kosten voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021 dan vooraf was verwacht. Dit komt vooral doordat er meer inburgeringsplichtigen zijn. Het Rijk stelt daarom in totaal € 93 miljoen beschikbaar voor 2026 t/m 2028. Voor 2026 is € 31 miljoen beschikbaar. Voor de gemeente Brunssum betekent dit een bedrag van € 61.000. De bedragen voor 2027 en 2028 worden naar verwachting in het voorjaar van 2027 beschikbaar gesteld.

<u>2a. Wet versterking regie volkshuisvesting: uitvoeringskosten</u>
De nieuwe wet zorgt voor extra werkzaamheden en daarmee extra uitvoeringskosten voor gemeenten. Hiervoor ontvangt de gemeente vanuit het Rijk een financiële tegemoetkoming. In 2025 is al eenmalig € 48,8 miljoen beschikbaar gesteld. Vanaf 2026 wordt dit structureel € 56,2 miljoen per jaar. Voor de gemeente Brunssum betekent dit financieel gezien een bedrag in 2026 van € 76.000 wat oploopt in 2031 naar € 81.000.

<u>2b. Wet versterking regie volkshuisvesting: integrale dienstverlening</u>
Door de nieuwe wet krijgen gemeenten extra werkzaamheden. Zo moeten zij hun Wmo-beleidsplan aanpassen en daarin beschrijven hoe wonen, zorg en ondersteuning beter op elkaar worden afgestemd. Hiervoor ontvangt de gemeente € 9,8 miljoen in 2026 en vanaf 2027

structureel € 3 miljoen per jaar. Financieel betekent dit voor de gemeente Brunssum een bedrag in 2026 van € 21.000 wat afloopt naar € 7.000 in 2031.

Decentralisatie- en integratie uitkeringen

1. Spreidingswet (DU)
   Gemeenten ontvangen vanuit het Rijk een financiële bijdrage voor het realiseren van opvangplekken. Daarnaast ontvangen gemeenten, op basis van het indicatieve aantal opvangplaatsen dat aan hen is toegedeeld, een aanvullende bijdrage. Het definitieve bedrag per gemeente wordt vastgesteld op basis van de gerealiseerde opvangplekken en de verdeling daarvan. Voor de gemeente Brunssum is de hoogte van dit bedrag in 2026 € 31.000.

2. Openbare bibliotheken (DU)
   Via de septembercirculaire ontvangen gemeenten aanvullende middelen ter ondersteuning van de openbare bibliotheekvoorzieningen en de uitvoering van de bijbehorende gemeentelijke taken. Sinds 2024 zijn hiervoor via verschillende regelingen rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Voor 2027 ontvangt Brunssum € 105.000. Vanaf 2028 is structurele financiering via het gemeentefonds voorzien. Zodra hierover definitieve duidelijkheid bestaat, zal het college de inzet van deze middelen voor de bibliotheek via de reguliere P&C-cyclus aan de gemeenteraad voorleggen.

3. IBO problematische schulden (DU)
   Via de septembercirculaire ontvangen gemeenten aanvullende middelen voor de aanpak van problematische schulden. De middelen zijn bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het versterken van de schuldhulpverlening en het bieden van passende ondersteuning aan inwoners met problematische schulden. Hiervoor ontvangt de gemeente Brunssum een structureel bedrag vanaf 2027 ter hoogte van € 39.000.

Btw-compensatiefonds (BCF)
Gemeenten kunnen de betaalde btw op overheidstaken declareren bij het BTW-compensatiefonds (BCF). Indien de landelijke declaraties onder het beschikbare plafond blijven, wordt het restant via het gemeentefonds uitgekeerd. De ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds is afhankelijk van de daadwerkelijke declaraties van gemeenten en kent daarmee een onzeker karakter. De ontwikkeling van de afgelopen jaren laat bovendien zien dat de geraamde ruimte aanzienlijk kan fluctueren. In Brunssum hebben we hiervoor jaarlijks een stelpost opgenomen van € 350.000. In de septembercirculaire 2026 is een voorschot van € 191 miljoen beschikbaar gesteld voor het jaar 2026 vanwege de verwachte onderschrijding van het BTW-compensatiefonds. Voor Brunssum is dit een voorschot van € 313.000. Deze valt weg tegen de stelpost die was opgenomen.

De verwachting is dat de ruimte onder het BCF plafond steeds kleiner wordt vanwege toenemende declaraties van gemeenten. Het gevolg hiervan is dat we als gemeente Brunssum steeds minder uitgekeerd zullen krijgen in de toekomst. De stelpost van € 350.000 die nu meerjarig is opgenomen is te hoog en zal hierdoor afgeraamd worden tot € 175.000.

Nadeelgemeente?
Door de invoering van het nieuwe verdeelmodel van het gemeentefonds werd Brunssum een nadeelgemeente. Om de financiële gevolgen geleidelijk op te vangen, ontving Brunssum in 2023 en 2024

een tijdelijke compensatie. Deze compensatie is afgebouwd van € 372.000 in 2023 naar € 165.000 in 2024 en is vanaf 2025 volledig vervallen. De overgang naar het nieuwe verdeelmodel is daarmee afgerond.

Uitvoering en vervolg

De bedragen van de taakmutaties en mutatie IU/DU worden aan de lastenkant van onze begroting opgenomen.
Voor 2026 wordt er samen met de overhevelingsvoorstellen een seperate (29e) begrotingswijziging aan de Raad voorgelegd voor verwerking mutaties Algemene Uitkering in het boekjaar 2026.
Het netto effect 2026 van de septembercirculaire 2026 wordt toegevoegd aan het begrotingssaldo. De mutaties en de netto effecten 2027-2030 van de septembercirculaire 2026 worden verwerkt in de 1e bestuursrapportage 2027.

Het college van burgemeester en wethouders van Brunssum,

Burgemeester

Gemeentesecretaris